

Specialpedagogiska skolmyndigheten

Greger Bååth

Kenneth Drougge

En av de viktigaste målgrupperna inom folkbildningen blir svikna! Vi måste tala om förändring.

Bakgrund

Furuboda folkhögskola har sedan starten 1994 haft som målsättning att prioritera kursdeltagare med olika funktionsnedsättningar. Skolans övergripande vision är:

"Självständiga och ansvarstagande människor med full delaktighet i ett öppet och tillgängligt samhälle."

På grund av denna tydliga strategi fanns det ett nära samarbete mellan skolan och dåvarande Socialstyrelsens institut för särskilt utbildningsstöd (Sisus) som finansierade stöd för kursdeltagare med funktionsnedsättning. Furuboda folkhögskola blev, trots den blygsamma tilldelningen av deltagarveckor, den folkhögskola i Sverige som tog störst ansvar för kursdeltagare med funktionsnedsättning. Sisus och Furuboda utvecklade tillsammans en tillgänglig folkhögskolemiljö och en unik kompetens riktad till en av folkbildningens prioriterade målgrupper.

Stödet förändras

2003 slöts ett särskilt avtal med Sisus. Bakgrunden till avtalet var att statsbidragen inte längre fullt ut kunde tillgodose de behov som folkhögskolorna i landet redogjorde för när det gällde stöd till deltagare med funktionsnedsättning. Avtalet satte ett tak för stödet från Sisus till Furuboda inom ramen för särskilt utbildningsstöd och tilläggsbidrag.

När Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) bildades 2008 och övertog ansvaret för särskilt utbildningsstöd skrevs ett motsvarande avtal mellan myndigheten och Furuboda. I detta avtal lades skrivningar till som uppmanade Furuboda att minska antalet deltagare med funktionsnedsättning. *"SPSM ser fördelar med så kallad omvänd integrering och att skolan är ett alternativ även för personer utan funktionsnedsättning"*

Det särskilda avtalet med SPSM förlängdes att gälla 2009 men upphörde därefter och sedan dess söker Furuboda särskilt utbildningsstöd på samma premisser som alla andra folkhögskolor.

SPSMs egna rapporter, den senaste "Konsekvenser när bidraget inte täcker behoven fullt ut 2013" beskriver hur antalet genomförda deltagarveckor för kursdeltagare med stödbehov ökat med 30% mellan åren 2009 och 2012.

Tabell 2. Deltagarveckor totalt och med stöd vid folkhögskolor

År	Folkhögskolor		Med behov av stödperson (SUS)	
	Deltagarveckor	Index 2006	Deltagarveckor	Index 2006
2012	945 842	100	84 977	170
2011	950 947	100	72 493	145
2010	975 157	103	70 097	141
2009	971 745	102	64 952	130
2008	939 886	99	58 412	117
2007	946 027	100	52 712	106
2006	948 792	100	49 863	100

För att hantera underfinansieringen fördelar SPSM bidraget med ett generellt avdrag på de rapporterade kostnaderna i procent lika för alla skolor. 2015 var avdraget 15% . Bidraget har alltså en täckningsgrad på 85%.

I tillägg till de fakta som här redovisats har SPSM infört olika begränsningar i fördelningen till folkhögskolor: Tak för bidragsgrundande lön för arbetsledare och tjänster inom IT och vaktmästeri samt omfattande begränsningar i bidragsgrundande kostnader för handikappanpassade fordon. Dessutom är det inte längre möjligt att få kostnadstäckning för de lednings- och arbetsmiljökostnader som uppstår när man, som Furuboda, har många stödpersoner anställda för att möta deltagarnas behov av stöd.

Konsekvenser

För Furuboda folkhögskola innebär summan av det generella avdraget, taklöner och andra begränsningar att vi för 2015 fick med eget kapital finansiera 6,6 mkr av de kostnader vi har för stöd till personer med funktionsnedsättning. Så kan det inte fortsätta.

I SPSMs rapport från 2014 "Konsekvenser när bidraget inte täcker behoven fullt ut 2013" beskriver författaren att nästan hälften av de skolor som svarat anger att de i mindre utsträckning eller inte alls kommer kunna erbjuda personer med omfattande stödbehov plats på skolan.

Följande rubriker anger områden som vi menar är avgörande att förändra för framtiden:

1. Anslaget till SPSM måste höjas

Detta är ett politiskt beslut där skolor och myndighet behöver hjälpas åt att belysa att en av de prioriterade målgrupperna inom folkbildningen, personer med funktionsnedsättning, håller på att svikas när resurser fördelas. Vi ser att stora belopp ställs till förfogande för folkhögskolor för att möta personer utan avslutad gymnasieskola och personer i etableringsuppdraget. Antalet deltagare ökar totalt men stödet till personer med funktionsnedsättning fortsätter minska.

2.Särskild kompetens måste prioriteras

Vi menar att de skolor som fortsatt prioriterar en av folkbildningens viktigaste målgrupper måste få bättre ekonomiska villkor. Stödet måste prioriteras till de skolor som har bäst förutsättningar att möta deltagare med omfattande behov. Idén om att alla deltagare ska kunna få samma stöd på alla skolor är vacker men inte realistisk. De skolor som sedan länge byggt upp särskild kompetens och struktur för denna målgrupp måste få förutsättningar att fortsätta driva kurser med stöd mot denna målgrupp.

3.Täckningsgraden i inom särskilt utbildningsstöd måste bli högre.

Vi föreslår en egenfinansiering för alla skolor som söker särskilt utbildningsstöd, liknande den modell som finns i Folkbildningsrådets förstärkningsbidrag. En självfinansiering på 100 tkr innan bidraget kan sökas skulle ge ca 11 mkr extra att fördela.

4.Det måste vara möjligt att få kostnadstäckning för lednings- och arbetsmiljökostnader.

Det finns ingen verksamhet, offentlig, privat eller ideell som kan driva professionellt arbete med 45-50 medarbetare utan ledningskostnader. SPSM bör införa möjlighet till rimlig kostnadstäckning för lednings och arbetsmiljökostnader på samma sätt som det för några år sedan blev möjligt att söka bidrag för arbetsledning.

Furubodas styrelse och ledning ser mycket allvarligt på situationen och önskar skyndsamt en konstruktiv dialog med ansvarig ledning för SPSM inom de områden vi berör i detta brev.

Furuboda den september

Magnus Eriksson

Per-Inge Andersson

Jenny Andersberg

Ordförande

Vice ordförande

Rektor